

رویکرد نگاره ها

رویکرد نگاره ها از کل به جزء می باشد . بدین معنی که :

ابتدا تصویر بزرگ با هدف تشویق دانش آموزان به سخن گفتن ، خوب دیدن ، تفکر ، خوب گوش دادن آنهاست ، سپس تصاویر کوچک زیر نگاره همراه با نام تصویر ارائه شده است . که دانش آموزان نام تصویر را با دیدن تصویر می گویند نه از روی شکل نوشتاری آن . پس تأکید بر روی تصویر است نه واژه . چون تصویر و شکل نوشتاری کلمه در مجاورت هم قرار دارد ، اتوماتیک وار شکل نوشتاری کلمه در ذهن دانش آموز ثبت و ضبط می شود .

از نگاره ی سوم به بعد واژه های ارائه شده در پایین تصویر نگاره دو به دو با یکدیگر هم آغاز و هم پایان هستند و دانش آموزان موظف هستند صوت های اول و پایان کلمه ها را تشخیص دهند و یاد بگیرند و همچنین نمونه هایی را هم مثال بزنند .

برای مثال با نشان دادن تصاویر از دانش آموز خواسته می شود که بگوید ، اول کدامیک از دو تصویر شبیه هم است ؟ یا اول این دو تصویر چه صدایی را می شنوی ؟

دانش آموز پاسخ می دهد : اول « آب » و « آ زاده » مثل هم است چون اول هر دوی آن ها صدای « آ » می شنویم .

برای درک عمیق تر از دانش آموز خواسته می شود که نمونه هایی دیگر را مثال بزند یا به عنوان تکلیف تصاویری نشان دهد که اول آن ها « آ » باشد . مثل : آهو ، آتش ، آدم و ...

طبق برنامه زمان بندی هر نگاره برای دو روز است ، یعنی در هفته سه نگاره تدریس می شود .

روز اول : ساعت اول : تدریس تصویر نگاره ، تصاویر زیر نگاره و تمرین گوش کن و بگو

ساعت دوم : کتاب بنویسیم (بازی ، نمایش یا با هم بخوانیم) ، کتاب بخوانیم

روز دوم : ساعت اول : مرور نگاره ، بین و بگو ، بگرد و پیدا کن ، به دوستان بگو

ساعت دوم : کتاب بنویسیم (بازی ، نمایش یا با هم بخوانیم) ، کتاب بخوانیم

برخی از آموزگاران در مدارس و مناطق کشور با توجه به شرایط محیطی ممکن است فرصت بیشتری را به نگاره ها اختصاص دهند.

تمرین های گوش کن و بگو ، بگرد و پیدا کن یا به دوستان بگو نمونه و پیشنهاد کتاب هستند و آموزگار می تواند سؤالاتی به آن اضافه کند.

شعر ها جنبه ی التذادی دارند و نیازی به حفظ کردن آن ها نیست.

تدریس نگاره با یک الگوی خاص یا روش قالبی مخصوص اجبار نیست و هر آموزگار با توجه به امکانات و تجربه خود می تواند مطابق اهداف نگاره با شیوه های گروهی و مشارکتی ، پازل ، نمایش و ... به تدریس بپردازد . طوری که دانش آموزان به اهداف مورد نظر دست پابند.

کشف و رفع اشکالات تلفظی:

یکی از مهمترین اهداف مهارت های زبانی در دوره ی آمادگی کلاس اول یعنی هنگام تدریس نگاره ها کشف و رفع اشکالات تلفظی و اختلالات تلفظی است . بدون شک در خلال تدریس با دانش آموزانی رو به رو می شوید که در تلفظ بعضی از اصوات اشکال دارند . مثلاً « کتاب » را « تتاب » می گویند . یا « کفش » را « کبش » می گویند . برخی از آن ها « ج » را « ز » تلفظ می کنند . مثلاً « کج » را « کز » می گویند . یا تیغه ی زبانشان را در دهان چنان نگاه می دارند که « س »

و «ش» را بینابین تلفظ می کنند و به اصطلاح شین شینی هستند . جویده جویده حرف زدن ، لکنت روی صدایی خاص ، تو دماغی حرف زدن و ... مواردی هستند که باید در صدد رفع آن ها باشید . البته گاهی نیاز می شود برخی از این اشکالات که جنبه ی بالینی دارند را به متخصص مربوطه و مراکز گفتار درمانی ارجاع دهید .

موارد قابل استخراج از نگاره ها:

در نگاره ی اول آموزش صحیح واژه های : پدر ، بابا ، مادر ، برادر ، خواهر ، امین ، آزاده ، اتاق ، قفسه ، کتابخانه ، مبل ، در ، پنجره ، فرش ، رادیو ، ضبط ، دیوار ، سقف ، تابلو ، روسری ، لباس ، پا ، دست ، صورت ، جوراب ، دامن ، کتاب خواندن ، میز ، بشقاب ، کارد ، میوه ، چای ، کیف ، مداد ، بافتنی ، لامپ ، پرده ، جا لباسی ، چتر ، ساعت ، گلدان و ... آموزش رنگ ها : سبز ، زرد ، آبی ، قرمز ، قهوه ای ، صورتی ، بنفش و ...

محیط شناسی : رو ، زیر ، عقب ، جلو ، بالا ، پایین ، کنار ، چپ ، راست

توجه: البته در چهار لوحه ی اول کتاب ریاضی نیز مفاهیم مربوط به محیط شناسی کار می شود.

1- ابتدا معلم سؤالاتش را به صورت جمله می پرسد و بچه ها به صورت کلمه پاسخ می دهند.

2- پس از برقراری ارتباط ، دانش آموزان را بیشتر به سخن گفتن تشویق می کنیم ، به طوری که دانش آموزان به

مرور پاسخ های آموزگار را با جمله ی هر چند گفتاری پاسخ دهند .

3- در حین پاسخ گویی ، کلمه ها یا اصواتی که بد تلفظ می شود را به کمک دانش آموزان طوری اصلاح می کنیم که

باعث خجالت دانش آموز نشود.

4- در تمرینات ، گوش کن و بگو ، به دوستان بگو ، بین و بگو طوری طراحی شده اند که به تمرکز حواس ، درک تصویری و تصویر خوانی ، جمله سازی ، بیان شفاهی ، تقویت حافظه می انجامد . آموزگار باید سعی کند در خلال پاسخ گویی شاگرد اشکالات تلفظی را برطرف نماید.

5- چنانچه از دانش آموز پرسیم در تصویر چه می بینی ؟ پاسخ یک کلمه ای است : پدر ، مادر ، فرش ، میز ، و ... و ولی وقتی پرسیده می شود پدر چکار می کند ؟ پاسخ به شکل جمله است : پدر برای امین کتاب می خواند . امین چکار می کند ؟ به قصه ای که بابا می خواند گوش می دهد.

6- هدف این است که با پرسش های متنوع و پاسخگویی توسط دانش آموز ، علاوه بر دادن اطلاعات عمومی ، دانش آموز را به حرف زدن واداریم و در حین صحبت کردن دانش آموز به رفع ایرادات وی بپردازیم.

مطابقت تصویر با واژه و بیان شفاهی:

هدف اصلی این قسمت مطابقت تصویر با واژه به طور غیر مستقیم ، رفع اشکالات تلفظی ، تقویت بیان شفاهی و درک تصویری است . بنابراین آموزگار باید دقت کند که به واژه ی پایین تصویر تأکید نکند ؛ هر چند دانش آموز نا خود آگاه میان تصویر و شکل نوشتاری ارتباط برقرار می کند و این امری طبیعی است که کلمه را همراه تصویر در ذهن خود ثبت و ضبط کند.

نگاره ها (صوت آموزی):

از مهم ترین اهداف مهارتهای زبان آموزی در تدریس نگاره ها « صوت آموزی » می باشد . صوت آموزی از نگاره ی دوم به بعد آموزش داده می شود . اگر به تصویر واژه های پایین نگاره ها خوب دقت کنیم ، مشاهده می کنیم که واژه

ها دو به دو با یکدیگر هم آغاز و هم پایان هستند . دانش آموزان در تشخیص صدای اول و صدای آخر کلمه ها و درست تلفظ کردن اصوات قبل از آموزش حروف باید کاملاً مهارت یابند.

برای این منظور آموزگار با نشان دادن تصاویر از دانش آموز می خواهد که بگوید : صدای اول کدام دو تصویر مثل هم است ؟ یا صدای آخر کدام دو تصویر مثل هم است ؟

پس از تشخیص صدای مورد نظر ، برای درک بهتر سؤال و جوابها اینگونه ادامه می دهیم:

آموزگار : کجای صدای « آب ، آزاده » شبیه هم است ؟

دانش آموز : صدای اول آن ها مثل هم است.

آموزگار : چه صدا هایی در اول آن ها می شنوی که مثل هم است ؟

دانش آموز : صدای « آ »

آموزگار : در آخر « آب ، جوراب ، کتاب » چه صدایی میشنوی ؟

دانش آموز : صدای « ب »

به همین شکل صوت آموزی در کلیه ی نگاره ها ادامه می یابد و آموزگار با سؤال ، جواب های متنوع از دانش آموزان می خواهد که صدای اول و آخر واژه ها را تشخیص داده و بگویند و سپس برای درک بیشتر سؤال ها یا تمرین های دیگری نیز ارائه می دهد.

آموزگار : اول « سبز ، سگ » چه صدایی می شنوی ؟

دانش آموز : صدای « س »

آموزگار : می توانی چند چیز یا کلمه ی دیگر بگویی که اول آن ها « س » باشد ؟

دانش آموز : بله . مثل « سیب ، سینی و ... »

دانش آموزانی هستند که قدری در تشخیص و گفتن صدای اول و آخر کلمه ها کند هستند . آموزگار می تواند برای این

دسته از دانش آموزان صدای اول با صدای آخر کلمه ها را کشیده تر و بلندتر ادا کند تا دانش آموز صدای مورد نظر را

سریع تر تشخیص بدهد .

مثلاً وقتی آموزگار می خواهد بگوید : اول « مدیر ، مدرسه » چه صدایی می شنوی ؛ صدای « م » را کشیده تر و برجسته

تر بگوید تا دانش آموز صدای « م » را تشخیص دهد .